

Agnes en Duifje weer even thuis

TSJOMME DIJKSTRA

Een bezoek aan de expositie over Jacob Gornelisz van Oostsanen, in Amsterdam en Alkmaar, biedt de kans iets meer over de onbekende

Ilandse meester te leren.

Het topstuk *De geboorte van Christus met aanbidding der koningen en familie Boelen* van de Nederlandse schilder Jacob Cornelisz van Oostsanen (1470-1533) is eigendom van het *Musea di Capodimonte* in Napels. Na 1958 werd dit schilderij nooit meer door dat museum uitgeleend. Tot nu. Vanaf zaterdag is het schilderij ruim drie maanden te zien in het Amsterdam Museum als onderdeel van de expositie over de Hollandse meester Van Oostsanen.

Op dit gedetailleerde schilderij zijn ook de zusjes van Margriet Dirk Boelenznsdr., opdrachtgever van het schilderij, zichtbaar: Agnes en Duifje. Ze waren op het moment dat het doek werd vervaardigd, voor korte tijd ingetreden in het Sint Luciaklooster. Dat stond op de plek waar het Amsterdam Museum nu is gevestigd. Ze komen op de tentoonstelling dus 'weer even thuis'.

Voor de expositie *Van Oostsanen, te eerste Hollandse meester* is het gelukt bijna het complete oeuvre van de kunstenaar bijeen te brengen – althans, zijn voornaamste werk. Het

wordt geëxposeerd in twee steden die een sterke link met de kunstenaar hebben. Een deel van het werk is te zien in Amsterdam, de stad waar de kunstenaar woonde. Het tweede deel is te zien in het Stedelijk Museum in Alkmaar, waar Van Oostsanen veel belangrijke opdrachtgevers had. Daarnaast is in de Sint Laurenskerk in Alkmaar de kortgeleden gerestaureerde gewelfschildering *Het laatste oordeel* van Van Oostsanen te zien.

In het Amsterdam Museum is met name inhoud gegeven aan het creëren van het tijdsbeeld. Daar zijn naast het werk van de kunstenaar voorwerpen tentoongesteld die het religieuze leven van zijn tijd illustreren, zoals pelgrimsinsignes. En er worden verhalen van zijn leven en werk in tekst en op audiovisuele wijze verteld. Die verhalen brengen de zestiende-eeuwse geschiedenis, die soms om de hoek van het museum ligt, dichterbij dan je je kunt voorstellen.

Zo kun je bijvoorbeeld bij het doek over het Mirakel van Amsterdam een koptelefoon opzetten en acteur Gijs Scholten van Aschat het verhaal over het Mirakel horen vertellen. Op een andere plek in het museum is een bijzondere projectie op de muur te zien die belangrijke figuren uit het leven en van het werk van Van Oostsanen toont. Daaronder zijn bijvoorbeeld de schutters die veel later door de zoon van Jacob van Oostsanen werden geschilderd.

Bij de entree van de expositie hangt

een vogelvluchtkaart van Amsterdam, in 1538 door schilder en cartograaf Cornelis Anthonisz, kleinzoon van Van Oostsanen, gemaakt.

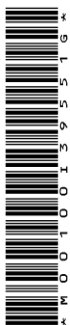
Het overzicht van het oeuvre van Van Oostsanen wordt vooral in het Stedelijk Museum in Alkmaar getoond. Zo hangen daar het fraaie paneel *David en Abigail* en het schilderij *Noli me tangere*, dat de ontmoeting tussen Christus en Maria Magdalena toont.

Je moet ze gezien hebben om je een goed beeld van het kunstenaarschap Van Oostsanen te vormen. Veel van het werk is voorzien van de prachtigste details, zoals schaapjes, konijnen, schepen en figuren op de achtergrond.

Van Oostsanen, de eerste Hollandse meester

Amsterdam Museum en Stedelijk Museum Alkmaar, 15/3 Urn 29/6

Topstuk werd na 1958 niet meer uitgeleend door museum in Napels. Tot nu

Jacob van Oostsanen: *Oegeboorte van Christus met aanbidding der koningen en familie Boelen* (1512). BEELD AMSTERDAM MUSEUM

